

Informe de la Secció de Llengua i Lliteratura Valencianes de la Real Acadèmia de Cultura Valenciana sobre la *Gramàtica Normativa Valenciana* de l'Acadèmia Valenciana de la Llengua.

La Secció de Llengua i Lliteratura Valencianes de la Real Acadèmia de Cultura Valenciana, a petició de la Junta General d'esta real institució, i fent us del dret constitucional a expressar i difondre lliurement els pensaments, idees i opinions, ha estudiat detingudament la *Gramàtica Normativa Valenciana*, editada per l'Acadèmia Valenciana de la Llengua, i ha elaborat el següent informe llingüístic.

I.- Preliminars

1.- Qüestions formals.

A nivell formal o tècnic detectem, en la *Gramàtica Normativa Valenciana* de la AVL, una falta de bibliografia que nos faça saber en quins texts, manuals, treballs o gramàtiques s'han basat els redactors d'esta nova gramàtica. Per una altra banda, es tracta d'una gramàtica sense autor o autors, ya que en cap moment es diu qui l'ha redactada ni apareixen els noms dels suposts acadèmics que han pres part en ella.

Com es supon que la gramàtica és obra dels acadèmics de la AVL -per llei hauria de ser aixina- no podem deixar de denunciar l'intrusisme que supon la realització d'una obra d'estes característiques tècniques i transcendència per acadèmics que en gran part no són filòlegs, que han segut designats pels partits polítics majoritaris en un determinat moment i dels que tenim la certea, en molts casos, de que no són capaços ni de parlar ni d'escriure valencià en un mínim de correcció. Açò planteja dos qüestions: ¿qui ha elaborat en realitat la dita gramàtica? I si són els acadèmics, que en molts casos ni són filòlegs ni competents en valencià, ¿quina fiabilitat té eixa gramàtica?.

Un altre aspecte a destacar és el sectarisme i tendenciositat que recorre la seua introducció. Fa un recorregut per l'història de les gramàtiques valencianes fent juïns de valor inacceptables d'obres com la *Gramàtica de la Llengua Valenciana* de Lluís Fullana de 1915, a qui

nomenen “pare”, per la seua condició de retor, ocultant que era “filòlec”, cosa que no poden dir del “ingenier” català Pompeu Fabra a qui també citen; ara be, els anexionistes Sanchis Guarnier, Carles Salvador o Enric Valor són qualificats “grans mestres”, mentres es silencien figures valencianistes com el filòlec castellanenc Josep Mª Guinot i la seua *Gramàtica Normativa de la Llengua Valenciana*, o les obres d’uns altres grans mestres com Miquel Adlert Noguerol, Xavier Casp, Josep Albinyana Vallés o Joan Costa, per citar només ad aquells que ya no estan entre nosatres.

El sectarisme aplega a nivells patològics quan es passa de 1950, any en que Sanchis Guarnier publica la *Gramàtica Valenciana*, a 1983, any de l’aprovació de la Llei d’Us i Ensenyança del Valencià, com si res haguera passat en el camp de la filologia valenciana ni en la nostra societat, silenciant-se que, vist el descontent i desacort que les Bases de 1932 havien creat, per ser una simple adaptació de les normes ortogràfiques de l’Institut d’Estudis Catalans, i que estes havien segut abandonades per entitats tan significatives en l’estudi i recuperació de la llengua valenciana com Lo Rat Penat, degut a la progressiva catalanisació que el valencià patia, la Secció de Llengua i Lliteratura Valencianes de la Real Acadèmia de Cultura Valenciana elaborà en 1979, una nova ortografia valenciana, tenint com a referent les obres de Miquel Adlert Noguerol *En Defensa de la Llengua Valenciana* de 1977 i la gramàtica i diccionari del filòlec Lluís Fullana.

La nova ortografia suponia una millora i superació de les Bases del 32. Esta ortografia valenciana fon seguida per Lo Rat Penat en els seus Cursos de Llengua i Lliteratura Valencianes, tingué una adhesió popular, de moltes personalitats i institucions, aixina com d’associacions valencianistes, en un acte celebrat en El Puig el 7 de març de 1981. Esta ortografia fon oficialisada i publicada per la Secretaria General Tècnica de la Conselleria d’Educació de la Generalitat Valenciana i en ella es publicà en 1982, en el Diari Oficial de la Generalitat Valenciana, l’Estatut d’Autonomia de la Comunitat Valenciana; també es redactaren en ella els primers llibres de text per a l’ensenyança del valencià, pero en aplegar al Govern de la Generalitat el PSOE, impongué, sense cap de consens, la normativa catalana, afirmant que reintroduïa les Bases del 32 i aixina el conflicte llingüístic s’agravà. No obstant, entitats culturals i socials, editorials, escriptors i partits polítics valencianistes seguiren utilisant l’ortografia de la Real Acadèmia de Cultura Valenciana, que ha segut utilisada en ajuntaments i institucions governades pel valencianisme polític com ara diverses Conselleries o Corts Valencianes; inclús l’Ajuntament de València, en motiu del dia del llibre valencià de 1994, feu una edició de deumil eixemplars de l’ortografia de la RACV i de la seua *Documentació*

Formal. El PP i el PSOE, en un moment en que el valencianisme polític no tenia representació parlamentària, intentaren acabar en este debat per decret i crearen l'Acadèmia Valenciana de la Llengua que ha pres el camí de la catalanitat del valencià.

Res de tot açò es diu en els “Preliminars” de la gramàtica de la AVL, ni tan sol es nomena una sola volta la Real Acadèmia de Cultura Valenciana ni la seua ortografia, es silencia la seua existència com a fundació pública en més de 90 anys dedicats a l'estudi de la cultura i la llengua valencianes, es silencia que la seua ortografia fon oficial, es silencia que la centenària i emblemàtica entitat de Lo Rat Penat abandonà les Bases del 32 i adoptà l'ortografia de la RACV; en definitiva es silencia una part fonamental del debat llingüístic des de 1932 a hui, 75 anys silenciats baix una falsa “consolidació” de les Bases del 32.

Per un atre costat, la nova gramàtica segueix el criteri que no és ni llingüístic ni científic de “convergència”, com diu en els preliminaris, *“amb les solucions adoptades en els altres territoris que compartixen la nostra llengua”* i afeg que esta *“vol ser una contribució de l'AVL al procés de construcció d'un model de llengua convergent amb la resta de modalitats de l'idioma comú. Un model que dóna preferència a les formes valencianes, però que també descriu les variants usades en la resta de l'àmbit lingüístic compartit”*. És dir, que aplica de nou, com ya feu en el seu diccionari, un criteri de “convergència” en el català i vol crear un model convergent en ell, per a lo que introduïx en una suposta gramàtica valenciana formes no valencianes, contradient d'esta manera la lletra i l'esperit de la Llei de Creació de la AVL, quan dictaminava en el seu preàmbul que: *“L'ens es basarà en la tradició lexicogràfica i literària i la realitat lingüística genuïna valenciana”*. Per això trobem constants referències en el text a *“parlars no valencians”* o a *“la llengua”*, per a referir-se al català sense haver de nomenar-lo directament. Els acadèmics no respecten la llei de creació de la seua acadèmia, pero pretenen que els valencians respectem les seues normes gramaticals en base a l'autoritat d'eixa acadèmia que ells no respecten, açò resulta paradòxic.

Sobre la suposta “preferència” de formes valencianes vorem més avant que no sempre és aixina, precisament porque lo genuí valencià no és compatible en la convergència en lo català, criteri este últim que sol prevaldre en la dita gramàtica.

1.2.- El nom de la llengua.

Es deixa a banda una llarga i important tradició històrica, lliterària i popular de més de set sigles, durant els quals els valencians li hem donat el nom de “*llengua valenciana*” al nostre idioma. Esta denominació no apareix ni una sola volta en el text de la gramàtica de la AVL. Trobem denominacions sense cap de tradició ni acceptació popular o llingüística com *valencianocatalana* o *valencianocatalà*. Els redactors de la gramàtica, conscients del rebuig que produïx el terme català, utilisen perífrasis com: *llengua compartida, sistema llingüístic, idioma comú, el nostre idioma, la llengua...* per a referir-se a la llengua catalana. Pero lo més greu és que la tradició valenciana i la llegalitat vigent, segons l'Estatut d'Autonomia o la Llei d'Us i Ensenyança del Valencià, que denomina al valencià com a “idioma valencià” o “llengua valenciana” s'intenta trencar en esta gramàtica, que en esta qüestió, com en moltes atres, no pot ser acceptada pels valencians.

2.- Qüestions tècniques.

2.1.- La pronunciació.

Els autors de la gramàtica diuen en este capítul que és “*una proposta vàlida per al conjunt del valencià*”, pero la proposta no pot ser vàlida quan definix com a obertes les següents vocals: *acèfal, clavicèmbal, elèctrode, telègraf, nòmada, còmoda*. En estos casos en valencià la *e* és tancada: *acéfal, clavicémbal, telégraf, nómada, cómoda*, llevat de “*elèctrode*” que en valencià és “*electrodo*”, plana i en la *o* oberta.

També dona com a obertes *què, perquè, València, època, sèrie, etc.* Quan en valencià, com tot lo món sap, són tancades.

Per contra diuen que la *o* de *fòrmula* és tancada quan en valencià és oberta: *fòrmula*.

Sobre la forma “*però*” diuen que: “*presenta, sovint, la pronunciació amb o àtona*”. La realitat és que sempre és “*pero*” en valencià i mai “*però*” com qualsevol parlant pot confirmar.

En definitiva adapta l'obertura o tancament de les vocals al català, que per als autors de la gramàtica marca la norma en esta qüestió.

Sobre les consonants, la gramàtica, en ser prescriptiva, intenta definir quina hauria de ser la seua pronunciació, basant-se en un model de llengua ideal preestablert en la ment dels redactors, segons el qual les consonants s'haurien de pronunciar d'una o una altra manera segons parlem “*valencià estàndard*” o “*valencià col.loquial*”, segons siguem “*paraules pròpies dels àmbits festius o gastronòmics*”, si és una “*pronunciació tradicional*”, si el “*registre és formal o molt formal*”, segons “*l'àmbit territorial*”, si “*l'expressió és oral espontània*” o segons siguem “*recomanables o no*”. Un sistema gens didàctic ni aclaridor per a acabar recomanant en molts casos la pronunciació catalana per a usos formals i deixant la valenciana per a usos coloquials o propis d'àmbits festius i gastronòmics, lo que vulgarisaria de manera inacceptable la fonètica valenciana.

En este apartat és metodològicament incorrecte mesclar la *-d-* intervocàlica de la terminació *-ada* i la de la terminació *-ador*, que haurien de tindre un tractament diferent i per separat, ja que es comporten de manera distinta en valencià. És absurd propondre que la pronunciació de la *-d-* intervocàlica de la terminació *-ada* siga lo propi del valencià estàndard i no és cert que “*l'emmudiment de la d és un fenomen molt generalitzat en el valencià col.loquial*”, ja que l'emmudiment d'esta *-d-* és general i propi de tots els nivells del llenguatge, be siga coloquial o formal. Si s'aconsella la pronunciació de la *-d-* intervocàlica de la terminació *-ador* és perquè en algunes comarques valencianes encara es manté esta pronunciació, pero en cap comarca valenciana es manté la pronunciació de la *-d-* intervocàlica de la terminació *-ada*, per lo que est emmudiment ha passat a ser d'us general i, per tant, no pot ser considerat vulgar, com no es considera vulgar en català l'emmudiment de la *-r* final o en castellà la no diferenciació fonètica entre *v* i *b*.

En l'apartat dedicat a l'accentuació proponen les formes catalanes *aurèola*, *medul.la*, *rèptil*, *mètopa* i *tèxtil*, front a la pronunciació general valenciana *aureola* (plana i en *o* oberta), *mèdula*, *reptil*, *metopa* (plana i en *o* tancada), *textil*.

2.2.- Ortografia.

En este capítul es propon per al valencià l'ortografia catalana de l'Institut d'Estudis Catalans, eliminant les poques concessions que les Bases de 1932 feen al valencià, lo que supon un pas arrere en la singularitat de la llengua valenciana i un pas avant en la seua convergència en el català.

L'aplicació de l'ortografia catalana per al valencià crea greus conflictes degut a l'abisme fonètic que separa al valencià del català.

S'eliminen les grafies tradicionals i clàssiques *y* i *ch*, que representen fonemes valencians inexistents en català, de manera que es grafien en *j* formes com *jo*, *ja* (fricatiu palatal sonor *yo*, *ya*) i *jove*, *jaqueta* (palatal africad sonor) quan es tracta de dos fonemes distints en valencià, també es grafia en *x* formes com *xiquet*, *carxofa* (palatal africad sort *chiquet*, *carchofa*) i *Xàtiva*, *xaloc* (prepalatal fricatiu sort), quan en valencià tenen una pronunciació distinta i són dos fonemes diferents. L'eliminació de la grafia *y* du a escriure formes com *tramoiste*, en conte de la forma real *tramoyiste*.

Per contra, s'introduïxen els dígrafs *tg* i *tj* junt a *g* i *j*, quan en valencià només hi ha un fonema palatal africad sonor com ara en *pluja*, *suja*, *plages*, *gestes*, i no existix un fonema palatal fricatiu sonor i un atre africad com en català.

Es reintroduïxen grafies i grups consonàntics arcaics com ara *-ll-*, *mp-*, *-tm*, *-tn-*, *tl-*, *-tll-*, que en valencià fa temps que es reduïren a *-l-*, *-n-*, *-m-*, *-n-*, *-l-*, *ll-*: *col.lectiu*, *prompte*, *setmana*, *cotna*, *motle*, *bitllet*, com fa el català, i no s'accepten les formes valencianes *colectiu*, *pronte*, *semana*, *cona*, *mole*, *billet*.

Es copia l'ortografia catalana inclús en els seus aspectes més discutits i irracionals, com ara escriure *-r-* en posició intervocàlica seguida de prefix, de manera que es propon escriure *arítmia*, *vicerector*, en conte de les formes lògiques *arrítmia* o *vicerrector*. Igual es fa en l'us del guionet a la catalana i es propon escriure *despus-demà*, *despus-ahir* o *vint-i-cinc*, en conte de les formes *despusdemà*, *despusahir*, *vinticinc*.

En l'apòstrof també s'introduïx la manera catalana de no apostrofar l'artícul femení *la* davant de paraules femenines escomençades per *i* o *u* àtones: *la idea*, *la història*, *la universitat*... lo qual no té lògica segons han destacat diversos llingüistes catalans i no catalans, en primer lloc perque el parlant diu *l'idea*, *l'història*, *l'universitat* i no es para a pensar si la paraula és femenina, si escomença per vocal *i* o *u* i si estes són àtones o tòniques, i en segon lloc perque la preposició *de*, per eixemple, sí s'apostrofa davant d'estes paraules: *d'idea*, *d'història*, *d'universitat*, i l'artícul *el* també s'apostrofa davant de paraules que escomencen per *i* o *u* àtones: *l'ideari*, *l'historiador*, *l'universitari*.

En l'apartat dedicat als “*signes diacrítics auxiliars*” es tornen a plantejar alguns aspectes de l'accentuació i es propon “*A fi d'evitar una excessiva discrepància entre les diferents varietats de la llengua*” accentuar *què, perquè, èter, sèsam, plèiade, bèstia, sèrie, època* i València, quan en valencià es pronuncia *qué, perquè, éter, sésam, pléyade, béstia, série, época* i València. Pero els redactors de la gramàtica van més allà dissenyant una llengua convergent en el català i proposen, ya que segons ells “*també s'ha introduït entre alguns sectors valencians l'hàbit d'usar l'accent greu*” , accentuar a la catalana *anglès, francès, comprès, admès, cortès, il.lès, interès, estrès, espès, cinquè, sisè, alè, cafè, obscè, serè, aprèn, comprèn, depèn, ofèn, amèn, endèn, mossèn, conèixer, merèixer, parèixer, convèncer, vèncer, atènyer, estrènyer, fèiem, fèieu, pèsol, trèbol...* quan en valencià es pronuncien i s'escriuen en *é* tancada. ¿Quins són eixos sectors que tenen el pes de canviar la llengua de tot un poble? I ¿perqué una acadèmia que s'autonomena de consens alça a la categoria de norma l'opinió d'uns sectors? ¿a on està el procediment científic ací?. Açò nos du a pensar que l'AVL, sent una acadèmia política, en acadèmics nomenats pels polítics, pren decisions polítiques i no llingüístiques.

Per a finalisar en l'ortografia, considerem un dels fets més greus l'introducció del dígraf *-tz-* en la terminació *-isar*, per lo contrari que supon a la pronunciació general valenciana, a l'etimologia i la tradició. Este dígraf no respon, en este cas, a la fonètica valenciana, la modifica substancialment i és una clara imposició de l'ortografia catalana per al valencià.

2.3.- Morfologia flexiva.

2.3.1.- El Gènere.

.-En el gènere introduïx la distinció artificiosa que fa el català entre *el son* (acte de dormir/ i *la son* (ganes de dormir), cosa que no fa el valencià.

.- Canvia el gènere de formes com *la senyal, la costum, un anàlisis, el síndrome* per *el senyal, el costum* (forma arcaica), *una anàlisi, la síndrome*.

.-Introduïx formes alienes com *una icona* o *psiquiatre*, per *un icon* i *siquiatra*.

.- Dona les formes *el mar* i *la mar*, quan en valencià és clarament femení.

.- Introduïx els femenins catalans *hereva, jueva...* en conte de donar les formes valencianes *hereua, judeua...*

.- En fer el femení d'algunes paraules modifica la fonètica valenciana i fa en esse sorda *alcaldessa, comtessa..* segons la fonètica catalana i no *alcaldesa, comtesa*, en esse sonora segons la fonètica valenciana.

En definitiva modifica sense justificació ni motiu el gènere valencià segons el model català.

2.3.2.- *El Número.*

.- Introduïx el plural català de paraules acabades en *-e* àtona, contra el valencià general, l'etimologia i la tradició clàssica valenciana; junt a les formes tradicionals, genuïnes i etimològiques *hòmens, jóvens, màrgens, òrfens, ràvens, térmens*, dona les formes catalanes, susceptibles de castellanisme, *homes, joves, marges, orfes, raves, termes*. Açò supón un canvi substancial en la formació del plural valencià, ya que el valencià en estos casos construïx el plural recuperant la *-n-* etimològica llatina; recordem els genitius llatins *hominis, iuvenis, marginis...*

.- Introduïx els plurals catalans de paraules acabades en grups consonàntics *-sc-*, *-st-*, *-xt-*, contra la tradició clàssica i el valencià general. Donen les formes catalanes i possibles castellanismes *textos, gustos, presupostos, boscos, moriscos...*, junt a les valencianes *texts, gusts, presuposts, boscs, moriscs...*

2.3.3.- *Uns altres aspectes.*

.-La gramàtica ignora les formes *-eu, -ea, -eus, -ees* d'alguns adjectius com *aèreu, espontàneu, venéreu, mediterràneu, idòneu...*, formes que són etimològiques, clàssiques i valencianes, per a donar exclusivament les formes del català modern *aeri, espontani, veneri, mediterrani, idonei...*

2. 3.4.- *l'Artícul.*

.- Com els redactors no poden negar l'existència de l'artícul neutre *lo* ni en la llengua clàssica ni en el valencià actual, i com és necessari en la comunicació, intenten relegar-lo a un us coloquial i aporten unes llargues taules en expressions a on apareix el *lo* neutre apuntant possibles maneres de substituir-lo o eliminar-lo; algunes propostes són barroques, unes altres són llargues perífrasis, unes no tenen una total equivalència en l'expressió que conté el *lo*, tot un esforç inútil per a acoplar el valencià a la normativa catalana, que no reconeix l'evident existència d'esta forma neutra.

2. 3.5.- *Els demostratius.*

.- En un intent de convergir en el català, es reintrodueixen les formes arcaïques *aquest, aquesta, aquests, aquestes, aqueix, aqueixa, aqueixos, aqueixes*, al costat de les valencianes actuals i també clàssiques *este, esta, estos, estes, eixe, eixa, eixos, eixes*.

2.3.6.- *Els possessius.*

.- Es fa referència innecessària a les formes catalanes *meva, teva, seva, meves, teves, seves*.

.- Reintrodueix l'arcaisme *llur, llurs*, dient que *se sent com arcaic i té un ús restringit* quan no té cap d'ús, excepte en el català normatiu.

2.3.7.- *Els numerals.*

.- Introduïx la forma arcaïca "*tots dos, tots tres...*" en conte de l'actual "*els dos, els tres*", pel fet de seguir existint en català.

.- Introduïx les formes catalanes dels numerals *disset, divuit, dinou, vint-i vuit, seixanta, vuitanta, milió...* En conte de donar únicament les valencianes *dèsset, díhuit, dèneu, vintihuit, xixanta, huitanta, milló...*

.- Reintrodueix l'arcaisme *dues*, pel fet d'existir hui en català.

.- Introduïx les formes catalanes *ambdós, ambdues*, en conte de la valenciana clàssica *abdós*.

2.3.8.- *Pronoms indefinits.*

.- Reintrodueix els arcaïsmes *altre, altra, altres, nosaltres, vosaltres* en conte de les formes valencianes actuals i també clàssiques *atre, atra, atres, nosatres, vosatres* o *nosatros, vosatros*, en un intent més de convergir en el català.

.-Reintrodueix l'arcaïsmes *altri* dient que “*El pronom altri en l'actualitat s'usa exclusivament en construccions preposicionals i en contexts molt concrets*” pero la realitat és que este antic pronom hui no s'utilisa mai i no es pot mentir d'esta manera sobre la realitat llingüística valenciana.

.- Reintrodueix l'arcaïsmes *tothom* falsejant la realitat llingüística valenciana dient que “*amb valor universal referit a persones, s'usa la forma de plural tots o el pronom tothom*”, quan en realitat no s'utilisa mai i lo que hui s'utilisa és *tot lo món*.

.- Reintrodueix el pronom *hom* dient que “*el pronom hom s'usa com a subjecte de construccions impersonals*”, pero la veritat és que no s'usa mai i que es substituïx per *es*; en valencià diem “*abans, es pensava que...*” i no “*abans, hom pensava que...*”, com tots els valencians sabem.

2.3.9.- Els Quantificadors.

.- Introduïx l'arcaïsmes *gaire* hui inexistent en valencià com si d'una forma usual es tractara, pel fet d'estar viu en català.

.- Introduïx la forma catalana *força* en el significat de *molt*; en valencià diem “*és molt gran*” i no “*és força gran*”.

.- Dona la forma *bastant*, sense donar cap d'explicació quan el seu us té molt poca vitalitat en valencià i en molts casos és un castellanisme.

.- Reconeix en segon lloc la forma *manco*, darrere de *menys*, quan en realitat l'única forma viva és *manco*, dient “*que es documenta des de final de l'edat mitjana, [i] encara es manté amb una certa vitalitat en algunes comarques valencianes*”, pero si fa un comentari d'esta forma hauria de dir que la forma *menys*, que recomana, ha desaparegut completament en la llengua viva.

.- Introduïx la forma catalana *mica* junt a la valenciana general *miqueta*.

2.3.10.- *Pronoms personals.*

.- Dona la forma catalana *jo* del pronom personal de primera persona del singular, en conte de la valenciana *yo* que correspon a un sò fricatiu palatal sonor, tal com es pronuncia en tot el valencià.

.- Reintroduïx els arcaïsmes, hui propis del català, *nosaltres* i *vosaltres*, sense més explicació, com si foren formes normals en valencià, sense donar entrada a les formes *nosatres*, *vosatres* o a les generals *nosatros*, *vosatros*.

.- Reintroduïx el pronom arcaic *ens*, en conte de la forma clàssica i general valenciana *nos*, pero además la reintroducció de la forma *ens* no es fa a la manera clàssica darrere de monosílaps acabats en vocal “*que ens, no ens*”, sino segons el català modern, substituint els usos de *nos*, lo que supon una manipulació dels usos d’estos pronoms.

.- Reintroduïx l’arcaisme *us*, en conte del també clàssic i hui general en valencià *vos*, en un intent més de convergir en el català i eliminant una característica del sistema pronominal valencià ben documentada i coneguda.

.- Fa una regulació forçosa dels pronoms dèbils segons la normativa catalana contra la tradició clàssica i el valencià general. Proscriu en registres formals l’us de les formes plenes *me, te, se, ne* davant de verp, quan en gran part del valencià és un us normal, com reconeix dient que “*en alguns parlars les formes plenes es mantenen de manera general davant de verbs començats per consonant: me mira, te parla, se pentina, ne du. Es tracta de formes acceptables, però en els registres formals són preferibles les formes reforçades [em, et, es, en]*”; també regula a la catalana l’us de les formes *se/es*, dient que s’usa *se* davant de verp escomençat per [s], quan en valencià se pot dir “*se sap que...*” o “*es sap que...*”.

.- Fa una definició dels diferents usos del pronom adverbial *hi*, la majoria dels quals han caigut en desús, que caldria actualisar segons la llengua viva.

2.3.11. *Les preposicions.*

.- Introduïx la forma catalana *amb*, sense tradició clàssica i inexistent en valencià, a on hui únicament existix la forma *en*. Intenta explicar la falsa existència de *amb*, que no queda clara en valencià, i diu que *amb* “és la que s’adopta en els registres formals”. De tal manera que primer introduïx una preposició *amb* inexistent en valencià, reconeix que existix una forma *en* i acaba dient que “en els registres formals, cal evitar la substitució i diferenciar les preposicions *en* i *amb*, d’acord amb l’ús tradicional” ¿quina substitució si en valencià només existix una forma? ¿de quin us tradicional es parla si en valencià l’únic us és el de la forma *en*?

.- Dictamina que davant de noms propis de lloc s’utilise la preposició *a* i no *en*, com es fa en català, pero la realitat llingüística valenciana general, llevat d’alguna comarca, és utilitzar la preposició *en* davant de noms propis de lloc. Els autors de la gramàtica reconeixen que “en la llengua antiga tant *a* com *en* podien aparèixer amb els noms propis de lloc, encara que *en* era la més freqüent”; si *en* era més freqüent i hui és la forma general en valencià ¿per quin motiu extralingüístic dictaminen que s’ha d’usar *a* i no *en* davant dels noms propis de lloc?, la resposta és que en català s’usa *a* i no *en* davant dels noms propis de lloc.

.- Introduïx l’us de la preposició *per* a la catalana en valor final, quan en valencià es diferencia perfectament entre *per* (causal) i *per a* (final), no obstant, com si es tractara d’una concessió graciosa als valencians, diu que “també és acceptable l’ús de *per a* [final]”.

.- Intenta acoplar els usos de les preposicions *a*, *que*, *de*, *en*, *amb* (*en*) a la norma catalana, donant com a resultat una alteració dels usos tradicionals i generals valencians.

.- Introduïx la forma catalana *fins i tot*, quan en valencià s’utilisa *inclús*.

.- Afirmar que la forma *sens* “es manté fossilitzada en algunes expressions com ara *sens dubte*, *sens falta*.”, pero en valencià esta forma arcaica ha segut completament substituïda per *sense* en tots els casos.

.- Introduïx la preposició catalana *sota* (baix) i només dona com a sinònima d’esta la forma *davall*, condenant la forma *baix*, hui general en valencià, com a “no acceptable”. Dona com a exemple la frase “Mira *davall de* (o *sota*) *el coixí*”, quan mai en valencià es diu “*sota el coixí*” i molt poc “*davall del coixí*” ya que sol dir-se “*baix del coixí*”, forma que ni es nomena.

2.3.12. Locucions preposicionals.

.- Dona una visió molt pobra de locucions preposicionals en valencià i en falten moltes més de les que n'arregla, només 15, això sí, introduïx la locució catalana *per mitjà de* i no dona la general en valencià *per mig de*, també ignora les formes valencianes *a mitan*, *a lo llarc de* (només dona *al llarg de*), dona la forma catalana *arran de* i no la valenciana *a rant de*, introduïx les formes catalanes *en comptes de* i *per comptes de*.

2.3.13. Els adverbis.

.- Només dona la forma arcaica *així*, sense fer cap de referència a la valenciana general *aixina*.

.- Introduïx la forma catalana *aviat*, junt a les valencianes *pronte* (que grafia *prompte*) i *enjorn*.

.- Introduïx la forma catalana *tanmateix*, sense tradició clàssica ni coneguda en valencià.

.- Dona una llista molt pobra de les locucions adverbials en valencià, però no deixa d'introduir locucions catalanes com *de mal grat*, *més aviat*, *més tost...*

.- En els adverbis de lloc dona la forma arcaica *lluny* i res diu de la hui general *llunt*.

.- Reconeix l'existència de formes antigues com *dintre* i *detràs*, però diu que només *dintre* manté un us en registres formals, segurament per coincidir en el català *dintre* i divergir en el català la forma *detràs*; no obstant, ambdós són formes valencianes arcaiques i hui dialectals i s'hauria de fer el mateix tractament d'elles.

.- Intenta restringir l'us de la preposició *de* darrere dels adverbis: *dins de*, *damunt de...*, per a convergir en l'us català a on no sol posar-se esta preposició, encara que no deixa de reconèixer que "*majoritàriament en valencià s'utilitza la preposició de darrere dels adverbis*".

.- Introduïx les formes catalanes *endavant*, *enrere*, *endarrere*, junt a les valencianes *avant* i *arrere*.

.- En els adverbis de temps introduïx les formes catalanes *avui*, *aleshores*, *tot seguit*, la mallorquina *adesiara* i la locució adverbial arcaica *a bastament*, en lloc de les valencianes *hui*, *llavors*, *en aquell temps* o *en aquell moment*, *seguit seguit*...

.- En els adverbis de negació introduïx la forma arcaica *pas* dient “*les oracions negatives poden reforçar-se amb la partícula pas*”; no obstant, es reconeix que “*s’ha perdut en el valencià actual*”, per lo que la reintroducció es deu a que en català s’usa. També es reintroduïx la negació expletiva i dona l’exemple “*Prepara el sopar abans que (no) vinga la mare*”; no obstant, reconeix que “*ha perdut vitalitat en valencià*”, però es reintroduïx perquè “*es manté en la majoria de parlars de l’àmbit lingüístic*”.

.- Introduïx la forma negativa catalana *enlloc*, que correspon a les formes valencianes *en cap de lloc*, *en cap de banda*...

.- Introduïx l’adverbi textual català *tanmateix* i l’arcaisme *altrament*.

2.4. Els temps verbals.

.- Dona la denominació catalana dels temps verbals com ara: *imperfet*, *perfet*, *plusquamperfet*, *futur perfet*, quan en valencià es denominen *imperfecte*, *perfecte*, *plusquamperfecte*, *futur perfecte*.

.- No contempla la forma valenciana que expressa ordres o prohibicions i que utilisa l’imperatiu de respecte “*tanque, no passe...*” i dona la forma “*tanqueu, no passeu*”, que és l’utilitzada en català.

.- Dona les formes del català occidental *servisc* (present d’indicatiu), *servisca*, *servisquen*, *servisca*, *servisquen* (present de subjuntiu) i *servisca*, *servisquen* (imperatiu), inexistents en valencià. En valencià es diu *servixca* (present d’indicatiu) *servixca*, *servixquen*, *servixca*, *servixquen* (present de subjuntiu) i *servixca*, *servixquen* (imperatiu). Formes estes últimes que Sanchis Guarnier arreplegava en la seua *Gramàtica Valenciana* de 1950. De fet la gramàtica reconeix que “*es pronuncia habitualment [...] servixc, servixca, servixques, servixquen; naixc, creixca, ixquera, vixcut*”, no obstant afig una falsa afirmació quan diu que “*en l’actualitat, però, s’han generalitzat les formes amb s [...] com en nàixer (p. ex. nasc, nasca, nascut), créixer (p. ex. Cresc, cresca, crescut) o viure (p. ex. visc, visca, viscut)*”. ¿A on s’han generalitzat? En la llengua viva no, en cap de lloc de

la geografia valenciana. Tots els valencians, sense exclusió, diem per exemple *vixc*, *vixca*, *vixcut* i no *visc*, *visca*, *viscut*; no es poden fer afirmacions falses per a introduir formes fonètiques catalanes.

També introduïx les formes catalanes *serveixes*, *serveix* (present d'indicatiu) i *serveix* (imperatiu) junt a les valencianes *servixes*, *servix*, *servix*, que són hui les úniques existents en valencià. Es manipula la realitat llingüística quan es diu que “*els verps incoatius presenten una certa variació formal en l'increment incoatiu. L'increment, de fet, pot adoptar la vocal i o la vocal e [servixes/ serveixes]*”, pero açò no és cert, en terres valencianes mai s'utilitzen les formes en *e*, de fet la gramàtica reconeix que “*en la llengua parlada, les formes generals en valencià adopten la vocal i*”, no obstant, intenta introduir les formes en *e* perque “*són les formes generals de la llengua antiga i en la resta dels parlars de l'àmbit lingüístic*”. En esta qüestió es va més allà quan s'afirma que “*en les formes amb –sc (o –squ-) també és possible la vocal e: servesc, servesca, servesques, servesquen*”, puix no, no és possible i no és cert que siguen formes “*molt formals*”, com diu la gramàtica, simplement són formes inexistentes.

.- Arreplega com a formes secundàries les formes valencianes del passat perifràstic *vares cantar*, *vàrem cantar*, *vàreu cantar*, *varen cantar*, pero en les taules de conjugació només dona les formes convergents en el català *vas cantar*, *vam cantar*, *va cantar*, *van cantar*, en canvi sí afig en les taules de conjugació les formes catalanes *serveixes*, *serveix*, *serveixen*... inexistentes en valencià. És dir, tenen preferència les formes catalanes sobre variants valencianes ben arraïlades i esteses.

.- Dona entrada com a forma normativa a la conjugació catalana de l'imperfecte de subjuntiu i del plusquamperfecte *cantàs/cantés*, *cantasses/cantesses*..., *sentís*, *sentisses*..., *hagués cantat*, *haguesses cantat*..., no obstant reconeix que “*les formes en –ra són pròpies de la major part del valencià, i les formes en –s, de la resta de l'àmbit lingüístic*”. Si el valencià té formes “pròpies” ¿perqué s'introduïxen unes atres formes que no ho són?

.- En el present de subjuntiu, persones 4 i 5, dona les formes en *–e*, *batem*, *bateu*; *tinguem*, *tingueu*; *vegem*, *vegeu*, quan estes formes són dialectals en valencià i les generals són *batam*, *batau*; *tingam*, *tingau*; *vejam*, *vejau*; no obstant, afirma que “*en la llengua antiga, les persones 4 i 5 del present de subjuntiu tenien formes acabades en –am i –au*” i que “*estes terminacions es mantenen en diferents parlars valencians*”; pero a pesar de reconèixer que són formes “antigues” –millor seria dir *clàssiques*–

i que “*es mantenen en diferents parlars valencians*” –millor seria dir que són *generals en valencià*-, falseja la realitat dient que “*les formes amb a han sigut desplaçades per formes amb les mateixes terminacions que en indicatiu, que són les normals en els registres formals: batem, bateu...*”. La realitat és que les formes en *-am, -au (tingam, tingau...)* no han segut desplaçades en la llengua viva ni en els registres formals, i que s’ intenta substituir-les per les formes en *-em, -eu* per a convergir en el català, a on són estes les formes generals.

.- La gramàtica no deixa de nomenar les formes catalanes i mallorquines del present i imperfecte de subjuntiu *canti, cantessis; bati, batessis; senti, sentissis; serveixi, servesqui...* fent referència als “*parlars de Catalunya i de les illes Balears*”, quan el seu objectiu, segons la seua Llei de Creació, és “*la normativa lingüística de l’idioma valencià [...] partint de la realitat lingüística genuïna valenciana*”, per lo que les constants referències a Catalunya i Balears no tenen raó de ser, ya que les formes catalanes i mallorquines no formen part de “*la realitat lingüística genuïna valenciana*”.

.- Relega a registres informals i al “*llenguatge més directe i espontani*” les formes velaritzades generals en valencià, a pesar de reconèixer que “*el model general, amb tot, és el que adopta formes velaritzades*” com *yo perc* (present d’ indicatiu); *perga, pergues, perga, ...* (present de subjuntiu); *perguera, pergueres, perguera...* (imperfecte de subjuntiu); *perguí, pergueres, pergué...* (passat simple); *dorc* (present d’ indicatiu), *dorga, dorgues, dorga* (present de subjuntiu)... i dona com a preferibles les formes no velaritzades *yo perd* (present d’ indicatiu); *perda, perdes, perda...* (present de subjuntiu); *perdera, perderes, perdera...* (imperfecte de subjuntiu); *perdí, perderes, perdé...* (passat simple); *yo dorm* (present d’ indicatiu; *dorma, dormes, dorma...* (present de subjuntiu). El motiu d’ anar contra la realitat llingüística valenciana i propondre les formes no velaritzades és perquè “*el model no velaritzat...és el que presenta un major grau de convergència amb els altres parlars de la llengua – referint-se al català-*”.

.- Relega a segon lloc les formes clàssiques i valencianes *caïa, caïes , caïa, caïem, caïeu, caïen*, encara que reconeix que “*en la llengua antiga els verbs anteriors tenien un imperfet amb accent en la vocal i*”, també relega a un segon lloc les formes *vea, vees, vea, véem, véeu, veen; dia, dies, dia, diem, dieu, dien...* afirmant que “*cap de les formes anteriors es pot considerar incorrecta en els parlars en què són vives, però en els registres formals és convenient usar les formes amb i [y] consonant*”, convergents en les formes catalanes.

.- Igualment relega a segon lloc les formes clàssiques valencianes del present d'indicatiu i del gerundi dels verps *caure*, *creure*, *jaure*, *seure* [sic], *traure* i *veure* [sic], com ara: *caem*, *caeu*, *caent*, reconeixent que “*són les clàssiques i es mantenen en el valencià meridional i en el valencià septentrional*”, no obstant proposen les formes en *i* consonàntica *caiem*, *caieu*, *caient*, dient que “*són les més generals en l'actualitat en els registres formals*” lo qual no és cert, ja que l'autèntic motiu és que les formes *caiem*, *caieu*, *caient* són les formes del català.

.- Introduïx la forma catalana moderna, no etimològica, sense tradició clàssica i pròpia del barceloní, del present de subjuntiu: *càpiga*, *càpigues*, *càpiga*, *capiguem*, *capigueu*, *càpiguen*; i de l'imperatiu *càpigues*, *capiguem*, *capigueu*, *càpiguen*. Esta forma anómala també afecta a uns altres verps com *saber*. Les formes clàssiques, etimològiques i valencianes són en el present de subjuntiu: *càpia*, *càpies*, *càpia*, *capiam*, *capiau*, *càpien* i en l'imperatiu *càpies*, *capiam*, *capiau*, *càpien*.

.- Dona el participi masculí plural català *vistos*, en conte del clàssic i valencià *vists*. També introduïx els participis catalans *complert*, *establert*, *ofert*... junt als valencians *complit*, *establit*, *oferit*... Dona la forma catalana del participi del verb *ser*: *sigut*, *siguda*, *siguts*, *sigudes*, en conte de la valenciana en *e*: *segut*, *seguda*, *seguts*, *segudes*, fidel al radical de *ser* que du *-e-* i no *-i-*.

Introduïx els participis catalans del verb *ser*: *estat*, *estada*, *estats*, *estades*, quan en valencià estos són els participis del verb *estar*, ja que el valencià diferencia perfectament entre els verps *ser* i *estar*.

.-Dona les formes antigues del verb *collir* del present de subjuntiu: *culla*, *culles*, *culla*...*cullen* i de l'imperatiu: *culla*, *cullen* deixant per a registres poc formals les valencianes actuals i generals *cullga*, *cullgues*, *cullga*, ... *cullguen* i *cullga*, *cullguen*. També es tracten igual uns altres verps com *engolir* i es dona *engula*, *engules*, *engula*,...*engulen*, del present de subjuntiu, i *engula*, *engulen*, de l'imperatiu, deixant les formes valencianes actuals i generals *engulga*, *engulgues*, *engulga*, *engulguen* i *engulga*, *engulguen* per a registres poc formals. Curiosament no segueix el mateix criteri en el verb *volar* a on dona les formes modernes *vullga*, *vullgues*, *vullga*, ... *vullguen* i no nomena les formes antigues *vulla*, *vulles*, *vulla*, ... *vullen*.

.- Dona en segon lloc les formes valencianes molt esteses de primera persona de present d'indicatiu *cullc, vullc, lligc, tisc (tixc) cusc, engulc, fuigc* en la *-c* final característica en valencià de la primera persona del singular del present d'indicatiu, i dona per davant les formes *cull, vull, llig, tix, cus, engul, fuig...* convergents algunes d'elles en el català.

.- Relega a registres poc formals les formes generals valencianes del verb *cosir* del present de subjuntiu *cusga, cusgues, cusga, ... cusguen* i de l'imperatiu *cusga, cusguen*, a favor de les antigues *cusa, cuses, cusa, ... cusen*, i de l'imperatiu *cusa, cusen*.

.- Accepta que alguns verbs que en valencià són purs, segons la llengua clàssica i l'ús general, es conjuguen incoatius, pel fet de ser incoatius en català, com ara: *engolir, escopir, llegir, renyir, teixir, vestir...* Segons este criteri serien acceptables formes com *tu engolixes, yo llegixc, ell vestix...* quan en valencià lo clàssic, general i correcte és *tu enguls, yo lligc, ell vist...*

.- Reintrodueix en segon lloc les formes arcaiques i hui catalanes de present d'indicatiu del verb *dur*: *duus, duu*, al costat de les valencianes actuals *dus, du*.

.- El verb *eixir* es presenta en una modificació fonètica i ortogràfica que altera la realitat en tota la seua conjugació en formes com ara: *isc, isquí, isca, isquera...* per les formes valencianes *ixc, ixquí, ixca, ixquera...*

.- En els verbs com *fugir* o *llegir*, en el present del subjuntiu i imperatiu es donen les formes,.. *fuja, fuges, fuja, ... fugen* i *llija, lliges, llija, ... lligen*, deixant-se per a registres poc formals, sense més explicacions, les formes hui més usuals valencianes *fuigga, fuiggues, fuigga, fuiguen* i *lligga, lliggues, lligga, lliguen*.

.- El verb *morir* presenta una variació dialectal i s'ha optat per unes solucions poc encertades. Es dona la forma arcaica *muir* o *morc* per a la primera persona del singular del present d'indicatiu, pero res es diu d'una forma valenciana en gran vitalitat com és *muic*. Es donen les formes del passat simple *morí, morires, morí, morírem, moríreu, moriren* i res es diu de les atres formes valencianes *muiguí, muigueres, muigué, muiguérem, muiguéreu, muigueren*. Es donen les formes de present de subjuntiu *muira/morga, muires/morgues, muira/morga, ... muiren/morguen* i res es diu de les valencianes *muiga, muigues, muiga, muigam, muigau, muiguen*. Es donen les formes d'imperfecte de subjuntiu *morira, morires, morira,*

morírem, moríreu, moriren i res es diu de les formes també valencianes *muiguera, muigueres, muiguera, muiguérem, muiguéreu, muigueren*.

.- En els infinitius dona en primer lloc la forma arcaica *veure* i en segon lloc, entre paréntesis, *vore*, pel fet de ser la primera la forma hui viva en català. Igualment dona la forma *asseure* i no la valenciana general *assentar-se*, es dona *intervenir, ésser* i el gerundi *essent*; es donen junt a *tindre* i *vindre* els infinitius *tenir* i *venir* quan són absolutament dialectals en valencià pel fet de ser convergents en el català; per contra, no es donen unes atres variants valencianes molt esteses com ara *escomençar* o *alvançar* pel fet de ser genuïnes valencianes i divergents en el català.

.- En el llistat de verps irregulars es donen una sèrie d'infinitius catalans junt a formes arcaiques innecessàries com ara: *adir, benveure, bestraure, colre, entreploure, escaure, escriuir, estrafer, liquèfer, lleure, preveure, rarefer, ressortir, reveure, seure, sobresortir, sotaescriure...*

.- L'apartat dedicat a la flexió verbal és molt pobre i requeriria un estudi més complet i profund a banda, perquè no aplega a tractar tots els aspectes de la flexió verbal valenciana, entre unes atres coses no du una relació de tots els infinitius per a poder saber quins es consideren o no.

2.4.1 La predicació verbal i els complements

.- Propon, com en català, la supressió de la preposició *a* davant del complement directe, quan l'ús d'esta preposició és general i clàssica en valencià; alguns dels exemples són estos: *El pares besen els seus fills. He vist l'amiga Teresa. He llegit Ausias March*. En tot el territori valencià es diu: *Els pares besen als fills. He vist a l'amiga Teresa. He llegit a Ausias March*.

.- En els complements circumstancials propon l'eliminació de l'article davant dels dies de la setmana, segons la manera catalana; propon casos com: *Divendres anirem al cine. Anirem al cine divendres que ve*. Quan l'ús general en valencià és: **El** *divendres anirem al cine. Anirem al cine el divendres que ve*.

.- No deixa de nomenar el sistema de dir les hores “*en els altres parlars*” referint-se al català, i posa els següents exemples: *Un quart de cinc (4:15), tres quarts de cinc (4:45)...* Però no aplega a propondre este sistema per al valencià per ser-nos completament alié. Propon el sistema castellà, tan inacceptable com l'anterior, en alguns exemples com ara: *Les*

cinc menys vint-i-cinc. Les cinc menys quart. En segon lloc, darrere del sistema castellanisat, nomena el sistema valencià en els següents exemples que són insuficients per a explicar completament el sistema genuí valencià: *Un quart per a la una. Són els tres quarts (de l'hora en curs).* En valencià diem: *Les cinc i quart, les cinc i mija, tres quarts per a les sis.*

.- Fa referència als verps modals dient que “*podem destacar els verbs sinònims paréixer i semblar*”, pero en gran part del valencià estos verps no són completament sinònims i açò s’hauria d’haver aclarit.

2.4.2 Els usos dels verps *ser* i *estar*

.- Propon un us atributiu del verp *ser*, davant de subjecte inanimat i atributs que indiquen estats transitoris, que resulta arcaic i a la manera catalana: *La llet és (o està) calenta. El camp és (o està) ple de brossa.* Hui el valencià general utilisa en estos casos el verp *estar* i no el *ser*.

.- Dictamina l’us del verp *ser* en contexts no duratius a la manera arcaica pel fet de ser hui la catalana: *Quan he aplegat a casa, el teu fill era al carrer. El llapis que busques és al calaix.* Hui el valencià general diu: *Quan he aplegat a casa, el teu fill estava en el carrer. El llapis que busques està en el calaix.*

2.5. Les conjuncions

.- Propon les conjuncions catalanes *perquè, però, tanmateix, altrament, amb tot, tot i que, amb que, malgrat que, mentre, des que,...* i dels arcaïsmes *car* i *doncs*. En canvi, es troba a faltar la forma valenciana *mentrimentes* en les conjuncions temporals, forma que a soles es cita, a banda, en lletra menuda. Tampoc es fa menció de les formes valencianes *encara com, més que*, ni de les generals *aixina que, aixina com*, de les quals només es donen les formes arcaïques *així que* o *així com*.

.- Afirma que «*la conjunció final bàsica és perquè, que en contexts poc formals també adopta la forma per a que*”. En valencià l’us general és *per a que* i no *perquè*, en qualsevol registre.

.- Propon un us a la catalana de la preposició *de* davant d’infinitiu: *Li van aconsellar d’invertir en accions de l’Estat. Em van prohibir de dir-li res, a la seua filla.* En estos casos el valencià no utilisa la preposició *de*.

2.6. Les interjeccions

.- Dona una relació prou pobra de les interjeccions en valencià, pero no oblida introduir les formes catalanes: *ecs, cony, rai, és clar, què?, a veure, veuràs, bub-bub, gloc-gloc...*

2.7 La sufixació lèxica

.- Introduïx el sufix català *-aire* (*drapaire, xarraire*), sense especificar que en valencià només existix en un parell de paraules (*colombaire, guixaire/algepser*).

.- Dona el sufix *-esa* i en segon lloc *-ea* “*vellesa (o vellea), pobresa (o pobra)*”, reconeix que la llengua clàssica també utilisava el sufix *-ea* i intenta comparar este cas en uns altres, de manera poc convincent i gens tècnica puix posa exemples com *desembre/deembre* a on la *-s-* no forma part d’un sufix. Intenta justificar esta proposta dient que “*en l’actualitat, les formes amb -ea es mantenen en el valencià central i meridional. En el valencià septentrional, en canvi, són majoritàries o generals les formes amb -esa*”. En primer lloc, si en dos dels tres dialectes valencians s’utilisa el sufix *-ea* i además estos dialectes són els que més parlants tenen, la forma *-ea*, que també és clàssica i genuïna, hauria de ser la norma. Tampoc és del tot correcte afirmar que en valencià septentrional és general l’ús del sufix *-esa*, ya que no és del tot cert i podem trobar zones del valencià septentrional que utilisen el sufix *-ea* i inclús a on s’utilisa *-esa* les formes en *-ea* no són estranyes. També podem pensar que les formes en *-esa* es deuen en molts casos a una influència castellana, ya que el castellà utilisa el sufix *-eza* (pobresa), o a una influència catalana pel contacte geogràfic del valencià septentrional en Catalunya. Siga com siga, donar preferència al sufix *-esa* és un nou intent de forçar la llengua per a convergir en el català.

.- Dona en segon lloc el sufix *-iste/-ista*, genuí del valencià i que aporta una diferenciació enriquidora entre el gènere masculí i femení (un taxiste/ una taxista), donant preferència a la forma *-ista* (un taxista, una taxista), com fa el castellà i el català.

.- Aprofita l’existència del sufix *-ança*, que evidentment existix en valencià, per a introduir un galicisme català com *assegurança*, que no existix en valencià.

.- Dona en lletra menuda i en segon lloc els substantius valencians clàssics acabats en *-ment* com ara: *naiximent*, *creiximent*, per a donar preferència a les formes catalanes *naixement*, *creixement*. Recordar que en *El Tirant* trobem *naximent*, en Jaime I *naximent*, en el *Vita Christi* *creximent*, en Ausias March *coneximent*. No hi ha motius per a abandonar la tradició clàssica ni el parlar general i genuí valencià pel simple motiu de convergir en el català.

.- Arreplega el sufix valencià *-uç/-uça* (grafiat a la catalana *-us/-ussa*) que forma adjectius com *malaltuç*, *malaltuça*, *caruça*... entre els sufixos diminutius, quan no és este el valor d'este sufix.

.- Introduïx els prefixos catalans *rere-* o *sota-*, en formes com *rerepaís*, *rerefons*, *sotaescriure*...

2.8- La composició i procediments de formació de paraules

.- S'adopta la formació de paraules segons l'ortografia del català, en un us molt discutible del guionet (-): *pit-roig*, *malva-rosa*, *para-xocs*, *sud-est*, *trenta-tres*... quan es tracta ya de paraules aglutinades que no haurien de grafiar-se per mig de guionets que dificulten l'escriptura; si este criteri s'aplicara a paraules compostes i derivades moltíssimes paraules s'haurien d'escriure en guions. De fet és difícil explicar perquè *pit-roig* o *cama-roja* s'escriuen en guionet i *aiguaneu* o *napicol* no.

3.- Conclusions

No s'han tingut en conte les gramàtiques de la llengua valenciana existents ni el *Manifest dels ciutadans i ciutadanes valencians sobre la llengua valenciana*, elaborat per l'Associació d'Escriptors en Llengua Valenciana d'acort en la Real Acadèmia de Cultura Valenciana i la col·laboració d'entitats culturals valencianes com Lo Rat Penat, refermat además per personalitats destacades de la societat valenciana, que fon entregat al Consell i a la AVL, a on s'exponia de manera clara quins aspectes lèxics, fonètics, de flexió verbal, morfologia i sintaxis es consideraven dignes de ser normatius en valencià.

Lo més llamentable que trobem en l'obra és el seu caràcter prescriptiu, quan la filologia moderna des del segle XIX ha deixat ben clar que les gramàtiques i en general els estudis llingüístics han de ser descriptius i no prescriptius.

Volem dur ací unes paraules del gramàtic valencià Vicent Salvà i Pérez en la seua *Gramática de la Lengua Castellana según ahora se habla* de 1859, a on ya deixava ben clara esta qüestió: “*He aquí patente la necesidad de que los autores de gramáticas se persuadan, al escribirlas, de que no van a formar y plantear una lengua a su sabor, sino a explicar de qué manera la hablan y escriben [...] al escritor de la gramática de una lengua, no le es permitido alterarla en lo más mínimo...*” i afeg un símil ben aclaridor quan diu “*al retratista nunca se le pide una belleza ideal, sino que copie escrupulosamente su modelo...*”

Els autors de la gramàtica de la AVL han fet una gramàtica no científica o filològica sino ideològica, al seu gust o “sabor” com dia Salvà, que busca una convergència forçada en el català en conte de descriure cóm és en realitat hui el valencià. El resultat és una gramàtica prescriptiva que definix un model de llengua ortopèdic, asèptic, ideal i, a fi de contes, irreal o inexistent; bona prova d’açò és que en les seues pàgines es dedica més espai a dir lo que segons la AVL “*no és acceptable*”, “*no és recomanable*”, “*és millor o pijor*”, “*pot o no pot permetre’s*”, “*és o no propi de tal registre*” que a descriure la realitat actual de la llengua valenciana, terme este, el de “llengua valenciana” o “idioma valencià” que mai utilisa, a pesar de ser els tradicionals, històrics i llegalis.

La gramàtica, en realitat, parla del “*valencià estàndard*”, no de la llengua real i és, com els autors diuen, “*una contribució de l’AVL al procés de construcció d’un model de llengua convergent amb la resta de modalitats de l’idioma comú*”, és dir, castells en l’aire, com diem popularment, per seguir en el camp de la construcció, i no una obra científica basada en la descripció detallada en un sistema ordenat, de les normes llingüístiques del valencià real i viu.

Les formes genuïnes valencianes que arreplega la gramàtica de la AVL, des del nostre parer insuficients, solen estar relegades a nivells no formals de la llengua, a usos coloquials o “*àmbits festius o gastronòmics*” com diu el text de la gramàtica, de manera que dialectalisa el valencià i en conte d’alçar a la categoria de norma lo que és genuí, tal i com dictaminava la llei de creació de la AVL, fa del valencià un dialecte del català i propon un model convergent en ell, a on lo genuí és per a usos informals i coloquials i lo català és per a la llengua formal i culta.

En l’intent de crear un model de llengua convergent en el català tot és vàlit i la gramàtica recorre a la llengua clàssica o antiga quan li interessa

recomanar una forma concreta hui viva en català i no en valencià, però l'ignora completament quan la forma, a pesar de ser clàssica i general en valencià, no coincidix en la forma catalana actual. Algunes formes dialectals valencianes són alçades a la categoria de norma si són convergents en el català, però les formes generals valencianes si són divergents en el català són rebujades, ignorades o relegades a usos informals. Els castellanismes que té el valencià són rebujats, però no ho són els castellanismes o galicismes del català. Les evolucions o canvis que fa el català modern són correctes i normatius, però si les evolucions o canvis els fa el valencià són considerats com a desviacions vulgars incorrectes i no normatives, com s'ha anat mostrant a lo llarg d'este informe.

Un altre resultat desconcertant és que, com hem pogut vore, segons la gramàtica de la AVL dins del mateix "*sistema lingüístic*" -eufemisme que s'utilisa en el text per a referir-se a la llengua catalana-, hi ha dos sistemes fonètics, dos maneres d'accentuar, dos maneres de fer el plural, dos possibles gèneros per a les mateixes paraules, dos formes de demostratius, dos formes de possessius, dos formes per als mateixos numerals, dos maneres de denominar les lletres, dos formes per a l'article neutre, dos maneres d'usar el pronoms dèbils, dos usos per a les mateixes preposicions i dos formes per a algunes preposicions, dos usos sintàctics diferents, dos sistemes o més de denominar les hores i els dies de la setmana, dos sistemes de sufixació lèxica, dos usos diferents dels verbs *ser* i *estar*, dos formes dels mateixos participis, dos formes per als mateixos infinitius, dos imperfectes de subjuntiu, dos imperatius i, en resum, dos flexions verbals distintes, además de moltes altres divergències que se segueixen ignorant.

La conclusió és que la gramàtica normativa de la AVL intenta la missió impossible d'encorsetar en una mateixa ortografia i dins d'un mateix text dos llengües distintes, cosa que en el paper pareix possible, però que no ho és en la pràctica ni en la realitat quotidiana, més encara quan els parlants, als que supostament va dirigida esta gramàtica de disseny, no acceptem les quantioses modificacions que es fan de la nostra llengua. Un consens entre 21 acadèmics, baix una constant pressió política assumida per una generosa bonificació econòmica, no té perquè supondre un consens de tota la població valenciana que, en llibertat i independència política, pot decidir com vol seguir parlant i escrivint la seua llengua.